

Polacy w cyberprzestrzeni - obawiają się dezinformacji, chcą edukacji o zagrożeniach

Z najnowszej edycji badania „*Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa*” opublikowanego przez WIB oraz Związek Banków Polskich wynika, że coraz częściej Polacy wskazują problem dezinformacji jako duże zagrożenie w cyberprzestrzeni, a 9 na 10 ankietowanych przyznaje, że potrzeba większej edukacji cyfrowej. Wyniki badania wyraźnie pokazują też społeczne postrzeganie banków jako liderów w obszarze cyberbezpieczeństwa.

Jak wynika z badania przeprowadzonego przez Instytut Badań Pollster na zlecenie WIB, banki w oczach społeczeństwa wciąż pozostają wiodącym liderem zaufania w obszarze cyberbezpieczeństwa. Taką opinię deklaruje prawie połowa ankietowanych - 49%. To nieco mniej niż przed rokiem (spadek z 57% r/r), ale wciąż zdecydowanie najczęściej wskazywana odpowiedź. W dalszej kolejności jako liderów w zakresie ochrony przed cyberzagrożeniami Polacy postrzegają firmy technologiczne i służby mundurowe - po 30%.

Jak wskazują autorzy badania, jeśli chodzi o cyberbezpieczeństwo Polacy ufają i wymagają. Prawie ¾ badanych uważa, że to na bankach spoczywa główna odpowiedzialność za bezpieczeństwo aktywów, a 59% ogółu respondentów jest skłonna dopłacić, aby podnieść środki ochrony finansowych usług elektronicznych.

- Jak wynika z badania, jednym z elementów wymagających konsekwentnej edukacji jest kwestia wzmocnienia świadomości klientów co do własnej roli w systemie bezpieczeństwa. Pamiętajmy, że w dobie nowoczesnej bankowości elektronicznej każdy z klientów za pośrednictwem swojego urządzenia oraz loginu i hasła otrzymuje de facto własny, indywidualny klucz do banku. I podobnie jak w przypadku kluczy do mieszkania - jeżeli zostaną one zgubione lub przekazane niewłaściwym osobom - nawet najlepsze zabezpieczenia mogą nie wystarczyć do uchronienia przed poważnymi stratami - wskazuje Michał Polak, Wiceprezes Warszawskiego Instytutu Bankowości.

Rozwój cyfrowych finansów w postaci upowszechnienia przelewów przez aplikację, zakładania konta na selfie czy dokonywania płatności telefonem sprawia, że dla wielu czasy pieczętąki z oddziału to już historia. Aż 68% ankietowanych (wzrost o 1 pp. r/r) deklaruje, że korzysta z bankowości wyłącznie elektronicznie. Polacy coraz rzadziej odwiedzają również administrację publiczną. Już co piąty z nas stara się załatwiać swoje sprawy urzędowe tylko przez Internet. Bez wychodzenia z domu kupujemy też odzież (28%) i elektronikę (18%).

Skuteczna ochrona przed cyberatakami i niebezpiecznymi praktykami w sieci to tworzenie silnych haseł i ich regularna aktualizacja, posiadanie kopii zapasowych danych czy instalacja oprogramowania antywirusowego. Aż 90% uczestników badania deklaruje, że w Polsce istnieje potrzeba zintensyfikowania działań edukacyjnych w tym zakresie.

Wraz z nową generacją konsumentów wzrasta również świadomość ochrony danych na swoich urządzeniach. Młodzi Polacy w wieku 18-24 lata chętnie korzystają z automatycznej synchronizacji w chmurze (37%) jako formy kopii zapasowej swoich danych. Chmury do zabezpieczenia prywatnych plików wśród ogółu badanych deklaruje, że używa 24% osób. Znaczący jest też odsetek tych, którzy nie wykonują kopii zapasowych gromadzonych danych (27%), wśród których aż 40% to osoby powyżej 65 roku życia.

Bezpieczeństwo danych przejawia się także w stosowaniu innych zabezpieczeń. Najpopularniejszymi z nich w przypadku zabezpieczenia dostępu do smartfona pozostają - podobnie jak przed rokiem - kod PIN (46%), odcisk palca (35%), a także hasło (17%). Żadnego zabezpieczenia nie stosuje prawie co piąty ankietowany - 17%. Ponad połowa respondentów (52%) wie, że ma zainstalowane aktualne oprogramowanie antywirusowe na swoim telefonie. Relatywnie wysokie są jednak odsetki tych, którzy nie mają świadomości czy posiadają antywirusa - 19% oraz tych, którzy go nie stosują (29%).

WIB wskazuje, że ogromnym wyzwaniem pozostaje budowa świadomości czerpania i udostępniania wiarygodnych informacji zaczerpniętych z cyberprzestrzeni. Jak wynika z badania, Polacy niechętnie weryfikują informacje i ich wiarygodność: robi to tylko 39% badanych. Pozostali przyznają, że robią to wybiórczo, w zależności od źródła (42%), sporadycznie (9%) lub w ogóle (10%).

Naturalną konsekwencją braku czujności przy weryfikowaniu źródeł przez część respondentów jest wzrost obaw związanych z szerzeniem dezinformacji i fake newsów. W kontekście zbliżającej się kampanii wyborczej w Polsce oraz trwającej na arenie międzynarodowej od dłuższego czasu wojny hybrydowej, tego typu niepokoje odczuwa ponad połowa Polaków (52%). Dominują wśród nich seniorzy 65+ (66%) oraz osoby z wykształceniem wyższym (59%). Za najlepsze metody ochrony przed skutkami dezinformacji Polacy uznają: unikanie traktowania mediów społecznościowych jako główne źródło wiedzy (44%), czytanie całej informacji, a nie tylko nagłówka (36%) oraz powstrzymanie się od publikacji treści bez pewności, że pochodzi z zaufanego źródła (25%).

<https://www.wib.org.pl/wp-content/uploads/2023/07/raport-cyberbezpieczenstwo-2023-postawy-polakow-wobec-cyberbezpieczenstwa.pdf>

Badanie „Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa 2023” zostało przeprowadzone w czerwcu 2023 r. przez Instytut Badań Pollster na zlecenie Fundacji Warszawski Instytut Bankowości w ramach projektu edukacyjnego „Bezpieczeństwo w Cyberprzestrzeni”. Tegoroczną edycję badania zrealizowano metodą CAWI na próbie n=1084. Partnerami wspierającymi projekt „Bezpieczeństwo w Cyberprzestrzeni” są: Allegro, Fundacja Polska Bezgotówkowa, ING Bank Śląski, Santander Bank Polska i Visa, zaś partnerem merytorycznym - NASK.

Program sektorowy „Bankowcy dla Edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego.

Zapraszamy na stronę www.bde.wib.org.pl

